

Lektionsplanering

Årskurs: 4-6

Ämne: Svenska

Tema: Framtid och framtidsvisioner

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Textanalys där eleverna ska förstå och tolka både skönlitterära och sakprosatexter.

Genrer och texttyper, exempelvis noveller, där eleverna ska kunna identifiera och analysera olika genrer.

Litteraturens samband med tid, samhälle och kultur, vilket innebär att eleverna ska kunna reflektera över och diskutera textens innehåll i relation till samtiden och framtiden.

Förmåga att bearbeta egna texter och ge och ta emot feedback.

Betygskriterium (E)

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som till viss del utvecklar samtalen och diskussionerna.

Eleven skriver olika slags texter med viss språklig variation, i huvudsak fungerande struktur och innehåll samt viss anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven för enkla resonemang om innehållet i olika texter och kopplar detta till egna erfarenheter och samhällsfrågor.

Eleven sammanfattar olika texter med viss säkerhet och för grundläggande resonemang om innehållet.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 4-6]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till novellen (10 min)

- Läs en kort sammanfattning av novellen "Framtid".
- Ställ frågor om vad eleverna tror att framtiden kan innebära.
- Diskutera novellens olika genrer och hur de kan ge oss olika perspektiv på framtiden.
- Förklara novellens dystopiska och fantastiska inslag och koppla dem till verkligheten.

2. Genrebegrepp och textanalys (15 min)

- Gå igenom vad som kännetecknar en dystopi och en fantasyberättelse.

- Diskutera skillnaderna mellan de två genrerna och ge exempel från novellen.
- Eleverna får analysera novellens uppbyggnad och karaktärer i små grupper.
- Återkoppla till elevernas reflektioner och skapa en gemensam lista med egenskaper för varje genre.

3. Framtidsvisioner (10 min)

- Ställ frågan: "Vad tror ni om framtiden? Kommer den vara mer som i en dystopi eller mer som i en fantasivärld?"
- Diskutera i helklass hur framtiden ofta framställs i litteratur.
- Låt eleverna dela sina egna tankar om framtiden genom att använda exempel från novellen och sina egna reflektioner.
- Tänk på att få fram skillnader mellan en framtid som är dystopisk och en som är positiv.

4. Avslutande reflektion (15 min)

- Låt eleverna skriva en kort sammanfattning av novellen.
- Be dem reflektera kring vad de skulle vilja förändra om de var huvudpersonen i novellen.
- Dela med sig av sina tankar i smågrupper och ge varandra feedback.
- Sammanfatta lektionen och prata om hur olika framtidsvisioner kan inspirera oss att tänka kritiskt om nuet.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Framtidens skildring i litteraturen.** Framtiden är ett vanligt tema i litteratur, särskilt inom genrer som dystopi och fantasy. Dystopiska berättelser skildrar ofta en framtid präglad av förfall eller förtryck, medan fantasygenrer kan presentera en framtid med magiska eller otroliga element.
- **Dystopiska teman.** Dystopier utforskar ofta negativa framtidsvisioner, där samhället har kollapsat eller människor lever under förtryck. I novellen om regnet som aldrig slutar ses denna dystopiska framtid som ett resultat av mänsklig påverkan på naturen.
- **Fantasy och drömvärldar.** Fantasygenren kan skildra en framtid där magi eller mystiska element påverkar människors liv, som i novellen om drömfrukten i landet Goveli. Dessa berättelser erbjuder en annan syn på framtiden, där det magiska och fantastiska är centrala element.
- **Konsekvenser av framtida handlingar.** Noveller om framtiden kan

även uppmana till reflektion kring våra egna val idag. Hur påverkar våra handlingar framtiden för kommande generationer? Denna fråga är central i många dystopiska berättelser.

- **Förmåga att analysera och diskutera texter.** Eleverna ska kunna reflektera över och analysera litterära texter utifrån olika perspektiv, som genre, tema och författarens budskap. Detta hjälper dem att utveckla sin förståelse för både texten och samhällets framtida utveckling.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Dystopi	En litterär genre som skildrar en negativ framtid, ofta med förfall eller totalitärt styre.	Från grekiska "dys" (dålig) och "topos" (plats).
Fantasy	En genre där magiska eller övernaturliga element är centrala i berättelsen.	Från engelska "fantasy", från grekiska "phantasia", vilket betyder föreställning.
Drömfukt	En fiktiv frukt i novellen som låter människor se sin framtid genom drömmar.	Ordet "dröm" kommer från fornsvenska "dröm", och "frukt" från latin "fructus", som betyder resultat eller avkastning.
Förtryck	En situation där en grupp människor tvingas leva under svåra och orättvisa förhållanden.	Kommer från latin "opprimere", som betyder att trycka ner eller pressa.
Vision	En framtidsbild eller föreställning om något som kan ske.	Från latin "visio", som betyder syn eller föreställning.

Diskussionsfrågor

A. Hur skulle du känna om du levde i en framtid där solen aldrig skiner? Vad tror du att samhället skulle förändras till om vi inte hade något naturligt ljus?

B. Tror du att teknologiska framsteg kommer att göra världen bättre eller sämre? Vad tycker du om tanken på att människor skulle kunna "drömma" om sin framtid genom en magisk frukt?

C. Om du fick välja mellan att leva i en framtid där allting är ordnat och förutsägbart, eller en där ingenting är säkert men full av äventyr, vad skulle du välja och varför?

Aktivitet

Eleverna får skapa sina egna framtidsvisioner genom att skriva en kort novell om en framtid de själva föreställer sig. De ska använda ett dystopiskt eller fantasytema och inkludera en konflikt eller ett problem som deras huvudperson måste lösa. Efter att ha skrivit novellen ska eleverna presentera sina berättelser för klassen och diskutera de olika framtidsperspektiven.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad är en dystopi?	En berättelse om en negativ framtid.
Vad betyder det att "drömma om framtiden"?	Att föreställa sig vad som kan hända i framtiden.
Vilka element är typiska för fantasygenren?	Magi och övernaturliga händelser.
Vad innebär begreppet "förtryck"?	Att en grupp människor lever under orättvisa förhållanden.
Ge ett exempel på ett dystopiskt samhälle i litteraturen.	"1984" av George Orwell.
Vad skulle du vilja förändra i din egen framtid?	(Individuell reflektion)
Vad betyder "vision" i relation till framtiden?	En föreställning om framtiden.
Hur påverkar våra handlingar idag framtiden?	(Individuell reflektion)

Hemuppgift

Eleverna får i hemuppgift att skriva en fortsättning på novellen de jobbade med i lektionen. De ska skapa en berättelse där huvudpersonen måste fatta ett svårt beslut som påverkar framtiden. Novellen ska inkludera en reflektion kring framtidens möjliga konsekvenser.

Citat

"Framtiden tillhör dem som tror på sina drömmar." - Eleanor Roosevelt, 1960

Detta citat handlar om att tro på framtiden och drömmar, vilket passar bra till lektionens tema om olika framtidsvisioner och drömmar om vad som kan komma.

Tags: [2024](#), [Åk. 4 - 6](#), [Okategoriserade](#), [Svenska](#)